

Centraal Planbureau

CPB Notitie | 23 september 2013

Ex-ante budgettaire effecten tegenbegroting 2014 CDA

Op verzoek van het CDA

CPB Notitie

Aan: Tweede Kamerfractie CDA

Centraal Planbureau
Van Stolkweg 14
Postbus 80510
2508 GM Den Haag
T (070)3383 380
I www.cpb.nl
Contactpersoon
Daniël van Vuuren

Datum: 23 september 2013

Betreft: Ex ante budgettaire effecten tegenbegroting CDA

Het CDA buigt in zijn tegenbegroting voor 2014 2,7 mld euro om, met name op de sociale zekerheid, zorg en onderwijs. De partij verlicht de EMU-relevante lasten voor bedrijven en gezinnen met 2,5 mld euro. De lasten op inkomen en arbeid, vermogen en winst en milieu worden verlaagd. De niet-EMU-relevante lasten voor bedrijven en gezinnen worden verlaagd met 0,1 mld euro. Het CDA trekt 1,2 mld euro uit voor extra collectieve uitgaven, met name aan de sociale zekerheid, bereikbaarheid en zorg. Als gevolg laat het CDA het EMU-saldo in 2014 ex ante met 1,1 mld euro (0,2% bbp) verslechteren ten opzichte van de MEV. Het CDA verkort de WW-duur, wat tot 2017 tot lagere overheidsuitgaven leidt; de maatregel heeft echter geen structureel effect.

1 Inleiding

Het CPB heeft op verzoek van het CDA de ex ante budgettaire effecten in 2014 van een aantal wijzigingsvoorstellen voor de begroting 2014 gezien. Uitgangspunt vormen de kabinetsvoorstellen in de Miljoenennota 2014, zoals deze door het CPB in de MEV 2014 zijn verwerkt.¹

Wijzigingsvoorstellen in de tegenbegroting worden afgezet tegen het huidige voorgenomen beleid. Het terugdraaien van een ombuiging van het kabinet betekent daarom een intensivering. Deze notitie presenteert zoals gebruikelijk alleen de ex ante budgettaire effecten voor 2014.² Voor berekeningen van de korte termijn macro-economische en koopkrachteffecten ontbreekt de tijd.³ De rapportage richt zich op

¹ Zie paragraaf 3.3 in CPB, 2013, *Macro Economische Verkenning 2014*.

² Directe in- en uitverdieneffecten via de belastingen worden in de doorrekening dus niet meegenomen. Deze kunnen in de praktijk substantieel zijn. Zo zal het instellen van een nullijn minder geld opleveren dan het ex ante bedrag, omdat ambtenaren dan minder belasting betalen. Evenzo zal het terugdraaien van de nullijn uiteindelijk minder geld kosten dan het ex ante bedrag, omdat een inverdieneffect via de belastingen plaatsvindt.

³ Budgettaire neutrale koopkrachtmaatregelen worden in deze doorrekening dus niet meegenomen.

maatregelen met een budgettair beslag van minimaal 50 mln euro in 2014.⁴ Daarnaast worden door de partij aangemelde 'structurele hervormingen' vermeld. Dergelijke maatregelen kennen in 2014 in de regel slechts een beperkt budgettair beslag. Dat kan in de jaren na 2014 oplopen.

Een tegenbegroting bestaat uit een aantal wijzigingvoorstellen op de plannen van het kabinet. Bij de analyse is mede gekeken naar de uitvoerbaarheid van de plannen per 1 januari 2014, indien het kabinet de wijzigingen zou overnemen. Gezien de korte voorbereidingstijd tot 1 januari 2014 betekent dit, dat mogelijk niet alle plannen van het CDA in de analyse van de tegenbegroting worden meegenomen. De uitvoerbaarheid van een snelle introductie van nieuwe belastingen is in deze doorrekening niet zwaar getoetst.

2 Wijzigingsvoorstellen

Deze paragraaf geeft een gedetailleerd overzicht van de door het CDA voorgestelde maatregelen en hun effecten op de overheidsfinanciën. De bedragen zijn ex ante, in prijzen 2013 en betreffen allemaal afwijkingen ten opzichte van het basispad zoals weergegeven in de MEV 2014.⁵ Maatregelen die kabinetsbeleid terugdraaien zijn te herkennen aan de benaming 'Terugdraaien: ...'.⁶

2.1 Ombuigingen

Het CDA buigt 2,7 mld euro om op de collectieve uitgaven. Tabel 1 geeft een overzicht.

Milieu

- Het terugdraaien van enkele maatregelen uit de Miljoenennota geeft per saldo een beperkte ombuiging. (CDA_631)

Onderwijs

- Het CDA richt geen subsidieregeling op voor leerwerkplekken. Dit levert een besparing op van 0,2 mld euro. Het CDA intensiveert in scholing via de WVA (CDA_109, zie ook CDA_314)

---

⁴ Deze numerieke ondergrens is evenals bij de doorrekening van de verkiezingsprogramma's ingesteld om de doorrekening binnen een korte periode mogelijk te maken, zie p. 4 in CPB, 2012, *Nadere informatie CPB-doorrekening verkiezingsprogramma's*, CPB Notitie, 31 mei 2012.

⁵ Bedragen in tabellen lijken soms niet precies op te tellen. Dit heeft te maken met afronding op 0,1 mld euro.

⁶ Voor deze maatregelen wordt niet de ondergrens van 50 mln euro gehanteerd omdat de budgettaire beslagen reeds bekend zijn.

Zorg

- Het CDA voert een eigen betaling in van 25 euro voor een bezoek aan de algemene huisartsenpost en voor een eerste bezoek aan een polikliniek of spoedeisende eerste hulp. De opbrengst is 0,3 mld euro. (CDA_125, CDA_126)
- Het CDA schrapt de maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en zet in op een meer gerichte landelijke regeling voor chronisch zieken en gehandicapten. De opbrengst is 0,1 mld euro. (CDA_114, zie ook CDA_201).
- Het CDA vervroegt de beperking van topinkomens in de sectoren cure en care met 1 jaar. Ook worden de inkomens van medisch specialisten gemaximeerd op de Balkenendenorm. De opbrengst in 2014 is 0,1 mld euro. (CDA_127, CDA_128)

Sociale zekerheid

- De hypotheekrenteaftrek en het eigenwoningforfait tellen niet meer mee bij de bepaling van de hoogte van de zorgtoeslag, kinderopvangtoeslag en het kindgebonden budget. Voor schrijnende gevallen wordt 0,2 mld euro uitgetrokken ter compensatie. De resterende ombuiging op toeslagen is 0,5 mld euro. (CDA_141)
- CDA schrapt het budget voor sectorplannen. Hiermee wordt 0,3 mld euro vrijgemaakt in 2014. (CDA_112)
- De huishoudentoeslag wordt niet ingevoerd vanaf 2015. Het invoeren van de huishoudentoeslag zou een kaseffect geven in 2014 (0,3 mld euro), welke komt te vervallen. Dit leidt tot een ombuiging. (CDA_606)
- Het koopkrachtpakket komt te vervallen. Hierdoor wordt 0,1 mld euro omgebogen op de huurtoeslag. Daarnaast vervalt onder meer de eenmalige uitkering via gemeenten voor inkomens tot 110% van het sociale minimum. Het niet doorgaan van het koopkrachtpakket betekent een ombuiging van 0,3 mld euro. (CDA_626)
- Beleidsmatige koppeling van sociale uitkeringen (exclusief AOW) aan de collectieve sector (0%) levert 0,2 mld euro op. (CDA_105)
- CDA past de regelgeving rondom alimentatie zo aan dat meer alimentatie wordt betaald. Hierdoor dalen de bijstandsuitgaven met 0,1 mld euro. (CDA_135)
- CDA bezuinigt 0,1 mld euro op armoedebeleid. (CDA_113)
- CDA voert de huishouduitkeringstoets in per 2014. Dit levert een eenmalige ombuiging van 0,1 mld euro op. (CDA_136)
- Participatiewet: CDA stopt nieuwe instroom in de WSW per 1 januari 2014. Hiermee wordt 0,1 mld euro bespaard in 2014. (CDA_132)
- CDA laat de WW-hervorming uit het sociaal akkoord ingaan vanaf 2014. Dit leidt later in de kabinetsperiode tot een ombuiging, maar leidt structureel niet tot een verbetering van de overheidsfinanciën. (CDA_143)

Overdrachten aan bedrijven

- Het CDA verlaagt de uitgaven aan de TKI-toeslag met 0,1 mld euro. (CDA_109)

Internationale samenwerking

- Het CDA richt geen revolverend fonds op voor investeringen in ontwikkelingslanden en buigt hierdoor 0,1 mld euro om in 2014. (CDA_118)

Tabel 1 Ombuigingen in 2014, ex ante, mld euro

Maatregel	Bedrag
Arbeidsvoorwaarden collectieve sector	-
Openbaar bestuur	-
Veiligheid	-
Defensie	-
Bereikbaarheid	-
Milieu	0,0
Terugdraaien: Innovatie, energiebesparing verhuurders, indicatieve labels (CDA_631)	0,0
Onderwijs	0,2
Niet oprichten subsidieregeling leerwerkplekken (CDA_109)	0,2
Zorg	0,5
Eigen betalingen huisartsenpost, polikliniek en SEH (CDA_125,126)	0,3
Landelijke regeling inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten (CDA_114)	0,1
Beperken topinkomens medisch specialisten en bestuurders zorg (CDA_127, 128)	0,1
Sociale zekerheid	1,8
Toetsingsinkomen toeslagen (CDA_141)	0,5
Schrappen budget sectorplannen (CDA_112)	0,3
Terugdraaien: Gefaseerde invoering huishoudentoeslag - kaseffect (CDA_606)	0,3
Terugdraaien: Koopkrachtpakket (CDA_626)	0,3
Ontkoppeling uitkeringen (exclusief AOW) (CDA_105)	0,2
Aanscherpen eisen alimentatie (CDA_135)	0,1
Bezuiniging armoedebeleid (CDA_113)	0,1
Huishouduitkeringstoets een jaar eerder invoeren (CDA_136)	0,1
Versnellen invoering participatiewet (CDA_132)	0,1
Overdrachten aan bedrijven	0,1
Verlaging uitgaven TKI-toeslag (CDA_109)	0,1
Internationale samenwerking	0,1
Niet oprichten revolverend fonds internationale samenwerking (CDA_118)	0,1
Uitgaven overig	-
Totaal	2,7

2.2 Intensiveringen

Het CDA trekt 1,2 mld euro uit voor extra collectieve uitgaven. Tabel 2 geeft een overzicht.

Veiligheid

- Het CDA verhoogt de uitgaven aan veiligheid met 0,1 mld euro. Dit betreft extra uitgaven aan politie, het Openbaar Ministerie en de AIVD. (CDA_206)

Defensie

- Het CDA verhoogt de uitgaven aan defensie met 0,1 mld euro. (CDA_209)

Bereikbaarheid

- Het CDA intensificeert 0,3 mld euro in de aanleg van wegen. (CDA_205)

Zorg

- Op de compensatie eigen risico voor chronisch zieken en gehandicapten (CER) wordt niet gekort; er komt een nieuwe landelijke regeling. Kosten 0,2 mld euro. (CDA_201)

Sociale zekerheid

- Het CDA intensificeert 0,3 mld in scholing via de WVA (Wet Vermindering Afdrachten). In vergelijking met de oude, afgeschafte regeling wordt de nieuwe regeling gericht ingezet voor doelgroepen, zoals omscholing van werklozen en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Omdat afdrachtverminderingen worden geboekt als een subsidie aan bedrijven is hier sprake van een intensivering van 0,3 mld euro. De maatregel resulteert in een niet EMU-relevante lastenverlichting van dezelfde omvang. (CDA_314)
- De AO-tegemoetkoming wordt niet verlaagd naar 247 euro netto per jaar. Dit is een intensivering van 0,1 mld euro. (CDA_607)
- Kinderopvangtoeslag: de afbouw van de vaste werkgeversvoet van 33,3% in de toeslagtabel voor het eerste kind, wordt teruggedraaid. De totale intensivering bedraagt 0,1 mld euro. (CDA_204)
- Het CDA draait de geleidelijke verlaging van de kinderbijslag voor kinderen van 6 jaar en ouder terug. Dit is een intensivering van 0,1 mld euro in 2014. Dit bedrag zal verder toenemen vanwege de groei. (CDA_204)

Overdrachten aan bedrijven

- Het CDA verhoogt de uitgaven aan subsidies voor bedrijven met 0,1 mld euro. (CDA_109)

Tabel 2 Intensiveringen in 2014, ex ante, mld euro

Maatregel	Bedrag
Arbeidsvoorwaarden collectieve sector	-
Openbaar bestuur	-
Veiligheid	0,1
Capaciteit politie, OM en AIVD (CDA_206)	0,1
Defensie	0,1
Intensivering defensie (CDA_209)	0,1
Bereikbaarheid	0,3
Intensivering aanleg wegen (CDA_205)	0,3
Milieu	-
Onderwijs	-
Zorg	0,2
Compensatie eigen risico chronisch zieken en gehandicapten in stand houden (CDA_201)	0,2
Sociale zekerheid	0,6
Fiscale scholingsaftrek WVA (CDA_314)	0,3
Terugdraaien: Verlaging AO-tegemoetkoming (CDA_607)	0,1
Herstel 1/3 werkgevers bijdrage kinderopvangtoeslag (CDA_204)	0,1
Verhogen kinderbijslag (CDA_204)	0,1
Overdrachten aan bedrijven	0,1
Subsidies bedrijfslevenbeleid, topsectoren en ondernemerspleinen (CDA_109)	0,1
Internationale samenwerking	-
Uitgaven overig	-
Totaal	1,2

2.3 Lasten

Het CDA verlicht de EMU-relevante lasten netto met 2,5 mld euro. Tabel 3 geeft een overzicht van de fiscale maatregelen van het CDA. Het gaat hier om de beleidsmatige lastenontwikkeling op EMU-basis (blo). De verlichting is de resultante van een lastenverlichting van 0,9 mld euro voor bedrijven en een lastenverlichting van 1,7 mld euro voor gezinnen. De niet-EMU-relevante lasten worden verlicht met 0,1 mld euro (zie Tabel 4).

Milieu

- De accijns op diesel gaat omlaag met 3 cent per liter en op LPG met 7 cent per liter. Dit betekent een lastenverlichting van 0,3 mld euro. (CDA_310)

- De EIA, MIA, VAMIL en MEI worden samengevoegd tot één regeling Aftrek Groene Investerings, waarbij het beschikbare budget met 0,1 mld euro wordt verlaagd. (CDA_306)

Inkomen en arbeid

- De belastingschijven en heffingskortingen in de loon- en inkomstenheffing worden niet bevroren. De lastenverlichting voor gezinnen is 1,0 mld euro. (CDA_617)
- Het CDA verlaagt de belastingtarieven in de 2e en 3e schijf; een lastenverlichting voor gezinnen van 0,5 mld euro. (CDA_308)
- Het CDA verlaagt de AWF-premie voor werkgevers. De lastenverlichting bedraagt 0,5 mld euro. (CDA_319)
- Het CDA schaft de werkbonus af; een lastenverzwaring voor gezinnen van 0,1 mld euro. (CDA_301)
- Een eigen bijdrage van een werknemer aan diens werkgever voor een (duurdere) leaseauto is niet meer aftrekbaar. Dit betekent een lastenverzwaring van 0,1 mld euro. (CDA_302)

Vermogen en winst

- De verhuurdersheffing wordt verlaagd met 0,2 mld euro. (CDA_316)
- Het CDA breidt de fiscale innovatieregeling met 0,1 mld euro uit. (CDA_315)

Tabel 3 EMU-relevante lastenmutaties in 2014, ex ante, mld euro

Maatregel	Bedrag
Milieu	-0,2
Verlaging accijns op diesel/LPG (CDA_310)	-0,3
Aftrek Groene Investerings (CDA_306)	0,1
Inkomen en arbeid	-1,8
Terugdraaien: Bevriezen belastingschijven en heffingskortingen (CDA_617)	-1,0
Verlagen inkomstenbelasting (tweede en derde schijf) (CDA_308)	-0,5
Verlaging AWF-premie (CDA_319)	-0,5
Afschaffen werkbonus (CDA_301)	0,1
Eigen bijdrage leaseauto (CDA_302)	0,1
Vermogen en winst	-0,3
Verlaging verhuurdersheffing (CDA_316)	-0,2
Uitbreiding fiscale innovatiemaatregelen (CDA_315)	-0,1
Overig	-0,2
Verlenging laag btw-tarief renovatie en verbouwing woningen (CDA_320)	-0,2
Verlaging accijnzen alcohol, bier, wijn en tussenproducten (CDA_310)	-0,1
Totaal lastenmaatregelen (blo)	-2,5
w.v. gezinnen	-1,7
bedrijven	-0,9

Overig

- Het verlaagde btw-tarief voor renovatie en verbouwing van woningen blijft van kracht in 2014. Dit is een lastenverlichting van 0,2 mld euro. (CDA_320)
- De accijns op alcohol, bier, wijn en tussenproducten gaat omlaag. De totale lastenverlichting is 0,1 mld euro. (CDA_310)

Niet-EMU-lastenontwikkeling

De niet-EMU-lasten dalen netto met 0,1 mld euro in 2014. De niet-EMU-lasten kunnen worden gezien als correctie op de lastenontwikkeling in 2014 op EMU-basis om tot de lastenontwikkeling te komen zoals die door gezinnen en bedrijven wordt ervaren. Intertemporele schuiven worden meegenomen omdat een lastenverzwaring in 2014 in deze gevallen (ten dele) wordt gecompenseerd door een lastenverlichting na 2014. De overige niet-EMU-lasten betreffen kosten voor bedrijven of gezinnen die het gevolg zijn van overheidsbeleid, maar geen directe gevolgen hebben voor het EMU-saldo.

- Door eigen betalingen nemen de lasten voor de burger toe met 0,2 mld euro. (CDA_125, CDA_126)
- Het deels in stand houden van de fiscale scholingsaftrek WVA is een niet-EMU-relevante lastenverlichting van 0,3 mld euro. (CDA_314)

Tabel 4 Niet EMU-relevante lastenmutaties in 2014, ex ante, mld euro

Maatregel	Bedrag
Zorg (CDA_125, 126)	0,2
Intertemporeel	-
Milieu	-
Sociale zekerheid (CDA_314)	-0,3
Overig	-
Totaal niet-EMU-lastenontwikkeling	-0,1

3 Ex ante effect EMU-saldo

De wijzigingsvoorstellen van het CDA impliceren 2,7 mld euro aan ombuigingen op de collectieve uitgaven. Hiertegenover staan 1,2 mld euro aan intensiveringen. Daarnaast dalen de EMU-relevante lasten met 2,5 mld euro.

Tabel 5 Ex ante effecten op EMU-saldo

	mld euro	% bbp
Ombuigingen	2,7	
Intensiveringen	-1,2	
EMU-relevante lasten	-2,5	
Ex ante effect op EMU-saldo	-1,1	-0,2

In de Macro Economische Verkenning 2014, waarin de kabinetsvoorstellen uit de Miljoenennota zijn verwerkt, is een EMU-saldo van -3,3% bbp gerapporteerd voor 2014. Ex ante leiden de voorstellen van het CDA tot een verslechtering van dit saldo met afgerond 1,1 mld euro, ofwel 0,2% bbp. Het ex-post effect op het saldo, dus inclusief in- of uitverdieneffecten als gevolg van de macro-economische doorwerking van de maatregelen, is niet berekend.

Dit is een uitgave van:

Centraal Planbureau
Van Stolkweg 14
Postbus 80510 | 2508 GM Den Haag
T (070) 3383 380

info@cpb.nl | www.cpb.nl

September 2013